

एवमादीनि चान्यानि विष्णोश्चेष्टानि वै नृपाः । तस्मादयुक्तं भवतां विग्रहार्थं विचारणं ।
 न च संग्रामहेतोर्हि कृष्णस्यागमनं त्विह । यस्य वा तस्य वा कन्या वरयिष्यति तस्य सा ।
 किमत्र विग्रहो राज्ञां प्रीतिर्भवति वै ध्रुवं ।
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं कथयमानानां नृपाणां बुद्धिशालिनां । न किञ्चिदब्रवीद्राजा भीष्मकः पुत्रकारणात् ।
 महावीर्यमदोक्षितं भार्गवास्त्राभिरक्षितं । रणे प्रचण्डातिरथं विचिन्त्य मनसा सुतं ।
 कृष्णं न सहते नित्यं पुत्रो वै बलदर्पितः । नित्याभिमानी च रणे न विभेति च कस्यचित् ।
 कृष्णस्य भुजवीर्येण ह्रियते नात्र संशयः । भविष्यति ततो युद्धं महापुरुषविग्रहं ।
 द्वेषो चैवाभिमानी च कुतो जीवति मे सुतः । जीवितं नात्र पश्यामि मम पुत्रस्य केशवात् ।
 कन्याहेतोः सुतं ज्येष्ठं पितृणां नन्दिवर्द्धनं । कारयिष्ये कथं युद्धं पुत्रेण सह केशवं ।
 न च नारायणं देवं वरमिच्छति रुक्मवान् । मूढभावमदोक्षतः संग्रामेष्वनिवर्त्तकः ।
 नियतं भस्मसाद्याति त्वलराग्रियथाऽनले । करवीरेश्वरः शूरः शृगालश्चित्रयोधिना ।
 चरणेन भस्मसान्नीतः केशवेन बलीयसा । वृन्दावने वसन् श्रीमान् केशवो बलिनाम्बरः ।
 उद्धृत्यैकेन हस्तेन सप्ताहं धृतवान् गिरिं । दुष्करं कर्म संस्मृत्य मनः सोदति मे भृशं ।
 इन्द्रस्तु स्वयमागम्य दैवतैः सह वृत्रहा । अभिषिच्याब्रवीत् कृष्णमुपेन्द्रेति शचीपतिः ।
 यथा च दमितो नागः कालियो यमुनाद्भेदे । विषाग्निज्वलितो घोरः कालान्तकसमप्रभः ।
 केशो चैव महावीर्यो दानवो हयविग्रहः । निहतो वासुदेवेन देवैरपि दुरासदः ।
 सान्दीपनिमुतच्चैव चिरनष्टं हि सागरे । कृष्णः पञ्चजनं हत्वा चानयद्यममन्दिरात् ।
 गोमन्ते सुमहद्युद्धं बद्धभिश्चैव तावुभौ । कृत्वा वित्रासजननं गजाश्वरथसंकुलं ।
 गजेन गजवृन्दानि रथेन रथयोधिनः । सादिनश्चाश्वयोधेन चरणेन पदातिनः ।
 जघ्नतुलौ महावीर्यो वसुदेवसुतावुभौ । न देवासुरगन्धर्वा न यक्षोरगराक्षसाः ।
 न नागा न च दैत्येन्द्रा न पिशाचा न गुह्यकाः । कृतवन्तस्तथा घोरं गजाश्वरथसंचयं ।
 तमनुस्मृत्य संग्रामं भृशं सोदति मे मनः । न मया श्रुतपूर्वो वा दृष्टपूर्वः कुतोऽपि वा ।
 तादृशो भुवि मर्त्योऽन्यो वासुदेवात् सुरोत्तमात् । सम्यगाह महाबाहुर्दन्तवक्रो महाद्युतिः ।
 सान्त्वयित्वा महावीर्यं संविधास्याम यत्तत्तमं ।
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ इति सञ्चिन्त्य मनसा बलाबलविनिश्चयं । गमनाय मतिश्चक्रे प्रसादयितुमच्युतं ।
 चिन्त्यमानो नरेन्द्रैश्च बद्धभिर्नयशालिभिः । सूतमागधवन्दिभ्यो बोधितस्तुतिमङ्गलैः ।
 प्रभातायां रजन्यान्तु कृतपूर्वार्त्तिकक्रियाः । उपविष्टा नृपाः सर्वे स्त्रेषु विश्रामवेश्मसु ।
 ये विस्मृष्टाश्च वै राजन्विद्भायां नराधिपैः । तैरागम्य खराजेषु रक्षो गत्वा निवेदितं ।
 श्रुत्वा कृष्णाभिषेकन्तु केचिद्दृष्ट्वा नराधिपाः । केचिद्दीनतरा भीता उदासोनास्तथाऽपरे ।
 त्रिधा प्रभिन्ना सा सेना नरनागाश्वशालिनी । महार्णव इव क्षुब्धा अभिषेकेण चालिता ।